

Quan Pals mirava al mar

L'àrea de Cultura de l'Ajuntament i el Centre Català d'Història (CCH) endeguen aquest pròxim mes una campanya d'excavacions per cercar l'oblidat passat mariner de la vila

20/05/11 02:00 - Jordi Camps i Linnell

En el marc del treball de recuperació de la història de la vila de Pals que estan duent a terme des de fa tres anys l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Pals i el Cercle Català d'Història (CCH), és previst que aquest pròxim mes de juny s'iniciïn les primeres prospeccions arqueològiques a prop de la torre de Mar, popularment coneguda com a torre Mora, situada al costat de les antigues instal·lacions de Ràdio Liberty. La campanya té com a objectiu estudiar la zona antigament habitada que, segons dades documentades, podria correspondre amb l'oblidada vila marinera de Pals, on tot indica que hi havia tràfic de mercaderies, se salava i exportava peix, oli i vi.

La Torre de Mar, o Torre Mora, la zona on s'efectuaran les excavacions. Foto: CCH

Segons les investigacions més recents, exposades en anterioritat per aquest diari, antigament a la zona de la platja de Pals hi havia una zona habitada que havia quedat immersa en l'oblit, que correspondria al documentat port de Pals que la investigadora del CCH Eva Sans ja va certificar com a actiu i amb trànsit de vaixells durant els segles XVII i XVIII. Un albarà signat per la cort de la batllia del castell de Pals l'any 1406 així ho confirmaria.

En la mateixa línia, Narcís Subirana, investigador del CCH i expert en la història de Pals, aporta noves dades com és la troballa del camí ral (reial) que va de la vila a la platja o port. “Els camins rals connectaven poblacions de molta importància. Aquest camí encara es pot resseguir per darrere del Golf Beach amb una amplada de 4 metres per on podien circular les carretes en dues direccions”, remarca Subirana. El mateix historiador ha trobat documentació que detalla com a la torre Mora hi apareix un artiller, Bartra Martinench, natural de Sis Fonts del regne de França. També hi ha constància, segons els seus estudis, de nombrosos mariners i patrons de nau com la nissaga de la família Girona. A l'any 1639 apareix el mariner i l'any 1717 Josep Ballesta, entre molts altres vilatans de Pals.

Anteriorment, a la zona on s'excavarà si bé s'havia fet una primera prospecció fa anys per poder habilitar la zona per a pícnic, no s'hi havia aprofundit per a la recerca històrica. Fins al moment, les restes que es troben disperses al voltant de la torre Mora eren conegudes com les botigues de la platja de Pals, dedicades a salar el peix, guardar

les eines o les xarxes dels pescadors. I el port s'hi trobava molt a prop. Cal tenir en compte, com han demostrat geòlegs i geògrafs, que des d'aleshores la línia de costa ha reculat uns 300 metres a causa dels sediments que ha anat portant de riu Ter i el Daró.

Per altra banda, i com recorden els investigadors del CCH, totes aquestes dades també porten a obrir la possibilitat que la sortida del primer viatge de Cristòfor Colom, com moltes línies d'investigació –a més de la seva– apunten, s'hagués pogut produir des d'aquest port, que resulta que sí que existia i a més era actiu al mateix segle que l'il·lustre navegant va salpar cap al nou Món. Per cert, avui coincideix amb el 505 aniversari de la mort de Cristòfor Colom.

Font:

Publicat al diari EL PUNT del 20/05/11

<http://www.elpunt.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/413370-quant-pals-mirava-al-mar.html>